

20-GIỚI MUA BÁN VÀNG BẠC

Khi Phật an trú tại tinh xá có lầu gác trong rừng Đại-lâm, nơi thành Tỳ-xá-ly, nói rộng như trên. Bấy giờ, Nan-đà, Ưu-ba-nan-đà mua vàng từ các nhà hoàng tộc rồi bảo thợ kim hoàn của các hoàng tộc làm dụng cụ trang sức bằng chuỗi anh lạc. Khi làm xong đem mài giữa phát sáng, cất vào trong va li, dùng tấm lụa màu hoa sen xanh phủ lên trên, rồi đưa cho Sa-di, dặn: “Ta dẫn ngươi đến các nhà hào quý, nếu ta bảo ngươi mở nắp va li, thì ngươi chỉ mở lộ ra một góc”. Thế rồi, họ dẫn Sa-di đến các nhà hào quý. Phụ nữ các nhà ấy trông thấy họ đến, liền ra cúi đầu đảnh lễ dưới chân, đứng hầu một bên, và hỏi: “Vật gì đựng trong va li này vậy?”.

Họ đáp: “Hỏi cái này làm gì? Đó không phải là điều các người nên hỏi”.

Vì không cho xem, nên các bà ân cần nói với Sa-di: “Mở ra cho chúng tôi xem với”.

Sa-di bèn mở hé ra cho xem một góc. Màu xanh càng giúp cho xâu chuỗi nổi rõ màu sắc, và ánh mặt trời chiếu vào càng làm rực rỡ chói mắt. Mấy bà liền hỏi: “Vật này của ai vậy?”.

Họ đáp: “Hỏi cái này làm gì? Ai có vàng đem chế tạo ra tức là chủ nhân”.

Mấy bà lại hỏi: “Giá vàng bao nhiêu?”.

Họ liền đáp đúng như thật: “Giá vàng chừng đó, tiền công chừng đó”.

Mấy bà liền tán thán: “Thực là đại quý”.

Họ nói: “Vì sao bà lại “Chê” của quý? Tôi đưa cho bà giá tiền chừng đó liệu bà có làm được không?”.

Trong số đó có người thành tín nói: “Đúng như thầy dạy, làm cũng thật là khó, không thể nào làm nhanh được”

Trong số đó có một phụ nữ, hoặc là có cửa riêng hoặc là cửa của cha mẹ, hoặc là tài sản của mẹ chồng, hoặc là tài sản của chú bác, hoặc là tài sản của chồng, hoặc là cửa giũ riêng cho gia đình, bèn lấy mua

chuỗi anh lạc đó. Vì lúc ấy người này không mua vàng tại cửa hàng, cũng không thuê thợ kim hoàn làm, cho nên chủ nhân các tiệm vàng và những thợ kim hoàn đều chỉ trích: “Vì sao Sa-môn Thích tử lại đoạt mất nguồn lợi tức của người ta?”

Các Tỳ-kheo liền đem việc ấy đến bạch lên Thế Tôn. Phật bảo đi gọi Nan-đà, Ưu-ba-nan-đà đến. Khi họ đến rồi, Phật liền hỏi: “Có thật các ông mua vàng từ các nhà hoàng tộc, rồi bảo thợ kim hoàn làm thành đồ trang sức không?”.

Họ đáp: “Có thật như vậy, bạch Thế Tôn”.

Phật khiển trách: “Ưu-ba-nan-đà, đó là việc xấu. Ông không từng nghe ta dùng vô số phương tiện chê trách đa dục, ca ngợi thiểu dục hay sao? Đó là việc phi pháp, phi luật, trái lời Ta dạy, không thể dùng việc đó để nuôi lớn pháp thiện”. Thế rồi, Phật truyền lệnh cho các Tỳ-kheo đang ở tại thành Tỳ-xá-ly phải tập họp lại tất cả, vì mười lợi ích mà chế giới cho các Tỳ-kheo, dù ai nghe rồi cũng phải nghe lại:

“Nếu Tỳ-kheo mua bán các thứ sinh sắc, tự sắc thì phạm Ni-tát-ky Ba-dạ-đề”.

GIẢI THÍCH:

- Sinh sắc: Vàng.
- Tự sắc: Bạc.

Hoặc dùng vàng đổi lấy vàng, dùng vàng đổi lấy bạc, dùng vàng đổi lấy vàng bạc; hoặc dùng bạc đổi lấy bạc, dùng bạc đổi lấy vàng, dùng bạc đổi lấy vàng bạc; hoặc dùng vàng bạc đổi lấy bạc, hoặc dùng vàng bạc đổi lấy vàng bạc. Hoặc dùng loại không thể làm ra vàng đổi lấy loại không thể làm ra vàng; hoặc dùng loại không thể làm ra vàng đổi lấy loại làm ra vàng; hoặc dùng loại không thể làm ra vàng đổi lấy loại có thể hay không thể làm ra vàng; hoặc dùng loại không thể làm ra vàng đổi lấy loại làm ra vàng hay không thể làm ra vàng. Dùng loại làm ra vàng đổi lấy loại làm ra vàng trong bốn trường hợp; dùng loại làm ra vàng đổi lấy loại không thể làm ra vàng trong bốn trường hợp; dùng loại làm ra vàng không làm ra vàng và làm, hoặc không thể làm ra vàng trong bốn trường hợp, đều như trên. Hoặc dùng loại không thể làm ra vàng đổi lấy loại không thể làm ra bạc, hoặc dùng loại không thể làm ra vàng đổi lấy loại làm ra bạc; dùng loại không thể làm ra vàng đổi lấy loại có thể hay không thể làm ra bạc; dùng loại không thể làm ra vàng đổi lấy loại làm ra bạc hay không làm ra bạc và có thể hay không thể làm ra bạc. Các loại làm ra vàng trong bốn trường hợp làm hay không làm ra vàng bốn trường hợp, làm ra vàng hay không làm ra

vàng và vừa có thể vừa không thể làm ra vàng trong bốn trường hợp, cũng như trên. Hoặc dùng loại không thể làm ra vàng đổi lấy loại không thể làm ra vàng bạc; dùng loại không thể làm ra vàng đổi lấy loại làm ra vàng bạc; dùng loại không thể làm ra vàng đổi lấy loại có thể hoặc không thể làm ra vàng bạc; dùng loại không thể làm ra vàng đổi lấy loại có thể làm và không thể làm ra vàng bạc. Ngoài ra, làm dụng cụ bằng vàng, làm không làm dụng cụ bằng vàng, làm thành vàng không làm thành vàng và làm không làm dụng cụ bằng vàng bốn trường hợp, đều như trên. Về những dụng cụ được làm bằng bạc theo mười hai cách trong bốn trường hợp và những kim hoàn hợp chế bằng vàng bạc theo mười hai cách trong bốn trường hợp cũng được nói rộng như trên.

(Hết phần hai của Ni-tát-kỳ).